

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№13 (267) ВЕРАСЕНЬ 2019 ГОД

МЯСЦОВАЯ ЎЛАДА

У РАЁНЕ ЧАРГОВЫ КІРАЎНІК

Кіраўнік Беларусі Аляксандр Лукашэнка даў згоду на прызначэнне Гутарава Віктара Сяргеевіча – старшынёй Шумілінскага райвыканкама і іншых кіраўнікоў раёнаў.

Апроч таго, ён прызначыў Лінявіча Анатоля Канстанцінавіча памочнікам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь – інспектарам па Віцебскай вобласці паведамляе партал president.gov.by.

Аляксандр Лукашэнка растлумачыў, чаму спыніў свой выбар на кандыдатуры Анатоля Лінявіча. Ён значны час працаваў у сельскай гаспадарцы і добра ведае гэтую сферу. «Сёння трэба вельмі сур'ёзна разбірацца з сельскай гаспадаркай менавіта ў Віцебскай вобласці. І, самае галоўнае, не памыліцца», – адзначыў кіраўнік Беларусі.

Даючы згоду на назначэнне кіраўнікоў мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў ад мясцовых органаў улады забяспечыць своечасовую выплату і рост заработнай платы ў рэгіёнах.

"Паглядзіце на выплату заработнай платы. Паспрабуйце зрабіць усё, каб гэтая заработная плата была калі не годнай (усюды гэта не зробіш), то памяркоўнай, каб людзі разумелі, што сёння ў іх такая зарплата, заўтра пры пэўных умовах яна павінна быць вышэй. Абавязкова гэты прырост павінен быць, – падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. – Але не дзеля таго, што ў нас выбары. Людзі вельмі дрэнна ўспрымаюць, калі гэта робіш па нейкай палітычнай нагоды. Гэтага рабіць нельга".

Алесь Шумскі

РЫНАК ПРАЦЫ

70 НОВЫХ РАБОЧЫХ МЕСЦАЎ

Такую задачу паставілі ў раёне шумілінскія чыноўнікі да канца гэтага года. Пытанне, які ніколі актуальнае, бо сітуацыя са схаваным беспрацоўем надзвычай балючае.

Каб зняць сацыяльную напружанасць у раёне, праблема ўзнімался на пасяджэнні раённай пастаяннай камісіі па каардынацыі работы па садзейнічанні занятасці насельніцтва, якое праводзіла кіраўнік камісіі старшыня раённага Савета дэпутатаў Ірына Новікава. Заданне па стварэнні 70 месцаў было даведзена да арганізацый і прадпрыемстваў раёна ў адпаведнасці з іх планамі развіцця.

Праўда і тое, што за 6 месяцаў удлося створыць 30 месцаў –безумоўна, гэта вельмі сціплы пакашчык, таму гэтая работа працягваецца. Прынамсі, да канца года 2019 года запланавана адкрыццё гандлёва-вытворчага прадпрыемства "Санат-Рытэйл", дзе таксама будзе створана больш за 30 новых рабочых месцаў. Зараз у Шуміліне актыўна вядзецца будаўніцтва гэтага аб'екта.

Не сакрэт, што шмат шумілінскіх прадпрыемстваў маюць складанасці кадравага забеспячэння на новыя вытворчасці. Як правіла, кандыдаты на вакансіі не маюць неабходных прафесій і кваліфікацый.

Напрыканцы камісія выключыла болей сотні грамадзян, з катэгорыі не занятых у эканоміцы. Людзі пацвердзілі сваю занятасць і прадставілі адпаведныя дакументы ў камісію.

Ян Вайтовіч

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

З ЗАЛЫ СУДА

СУДЗЯЦЬ БЫЛОГА КІРАЎНІКА РАЁНА

«Прасіў не надакучаць з указам прэзідэнта». У чым абвінавачваюць былога старшыню Шумілінскага райвыканкама.

Віцебскі абласны суд разглядае крымінальную справу ў дачыненні да 53-гадовага экс-старшыні Шумілінскага райвыканкама Аляксандра Снарава – яго абвінавачваюць па пяці карупцыйных артыкулах. На паседжанні 3 верасня сведкі расказвалі, як чыноўнік незаконна купляў службовы аўтамабіль.

Старшынёй Шумілінскага райвыканкама Аляксандр Снараў стаў у снежні 2015 года. На гэтай пасадзе ён знаходзіўся да лістапада 2018 года.

Па матэрыялах справы, злоўжыванне ўладай і перавышэнне службовых паўнамоцтваў Аляксандр Снараў дапускаў, з'яўляючыся старшынёй райвыканкама. А ўхіленне ад пагашэння крэдыту, службовы падлог і атрыманне хабару здзейсніў яшчэ на папярэдняй працы, калі быў дырэктарам прадпрыемства «Крынкі» Лёзненскага раёна.

На судовым паседжанні 3 верасня выступілі сьведкі, былыя падначаленыя Аляксандра Снарова ў «Крынках».

Адна з іх, Ірына Пашкевіч, да верасня 2014 года была там юрысконсультам. Паводле яе слоў, у тым жа, 2014 годзе, галоўны бухгалтар паведаміла ёй, што кіраўнік мае намер купляць новы службовы аўтамабіль. – Але ў гаспадарцы былі запазычанасці – перад ФСАН, па выплаце заработнай платы, за электрычнасць, па падатках. У сувязі з гэтым, паводле ўказу № 119, прадпрыемства не мела права купляць аўтамабіль. Галоўны бухгалтар падрыхтавала пра гэта службовую запіску дырэктару. Тэкст указу і гэтую запіску паклалі ў тэчку, і я аднесла яе Аляксандру Іванавічу.

У 2013 годзе Лёзненскі райвыканкам адмовіў у набыцці аўтамабіля папярэдняга кіраўніку – Алегу Вішнеўскаму, так як пазыкі ў гаспадаркі былі ўжо і тады. У 2014-м юрысконсульт нагадала пра гэты факт змену яго дырэктару Снарова:

– На гэта Снараў адказаў, што ён узгадні набыццё аўтамабіля з райвыканкамам і ўсё роўна будзе яго набываць, – заявіла на следстве Пашкевіч. – Я адказала, што незалежна ад ўзгаднення з райвыканкамам ён не мае права купляць аўтамабіль. І што я не разумею, як райвыканкам мог ўзгадніць гэтую куплю з парушэннем заканадаўства. Снараў сказаў мне, што я магу ісці працаваць далей. Гэта значыць – каб я не надакучала яму з растлумачэннем указа № 119. Ён таксама спытаў у мяне, што яму рабіць са службовым запіскай, у якой ішла гаворка аб немагчымасці куплі машыны. Я сказала: «Вы павінны распісацца, што азнаёміліся з ёй». Каб у выпадку, калі ён усё ж вырашыць купляць аўтамабіль, я не несла за гэта адказнасць. Гэтую запіску з подпісам Снарава я перадала затым галоўнаму бухгалтару.

Пасля Снарава, па словах падпарадкаванай, «усё ж набыў службовы аўтамабіль« Ніва »...

sb.by

Пераклад з расейскай рэдактара

АДУКАЦЫЯ

ПРАЗВІНЕЎ ПЕРШЫ ЗВАНОК

Сёлета за парты шумілінскіх школ селі 1838 вучняў, з іх 188 былі першакласнікамі.

2 верасня ва ўсіх установах адукацыі краіны прагучаў першы званок. Гэта азначае, што для школьнікаў, студэнтаў, педагогаў пачаўся новы навучальны год.

Бадай што, самая буйнейшая ўстанова адукацыі раёна СШ №1 ў Шуміліне сустрэла вучняў і настаўнікаў абноўленым дваром, новымі спартыўнагульнявымі пляцоўкамі. І гэта не выпадкова, бо ў абнаўленне школьнага двара было ўкладзена 600 тысяч рублёў.

У гэтым годзе 98 першакласнікаў упершыню пераступілі парог сярэдняй школы №1.

Новы кіраўнік Шумілншчыны Віктар Сяргеевіч Гутараў павіншаваў вучняў і педагогаў з пачаткам вучобы, пажадаў плённай работы, выдатных адзнак і высокіх дасягненняў у іх нялегкай працы. СШ №1 у гэтым годзе пашанцавала і на важкі падарунак: старшыня райвыканкама ўручыў дырэктару школы Наталлі Мясаедавай сертыфікат яшчэ на 13 тысяч рублёў на набыццё неабходнага абсталявання.

М. Амбросаў

САЦЫЯЛЬНЫЯ АБ'ЕКТЫ

РАМОНТ ДОМА КУЛЬТУРЫ

Галоўная культурная ўстанова раёна пасля капітальнага рамонту пацiху набывае новае аблічча і ўмацоўвае належны ёй статус. Аднак шумілінцаў непакоіць такі факт: калі рамонтныя работы не вядуцца, няўжо зноў бюджэтныя грошы скончыліся?

Бо ўсе ведаюць, што унутраныя работы нават і не пачыналіся, абноўлены і аздоблены толькі знешні фасад і дах.

Паводле меркавання начальніка аддзела культуры і па справах моладзі райвыканкама Валянціны Навіцкай, неабходныя грошы яшчэ ёсць, і работы будуць прадоўжаны ў бліжэйшы час. А ў выніку рэканструкцыі прывабна зьмяніўся знешні выгляд аб'екта: цэнтр культуры займеў новы прыгожы дах, адноўлены яго фасад. Накладзна новая тэрмашуба, атынкоўка, афарбоўка, заменены вокны, рэканструяваны запасны выхад.

На сённяшні дзень будаўнікамі Шумілінскай ПМК-70 ужо асвоена больш за 750 тысяч рублёў. Праўда, дагэтуль няясна, чаму работы прыпыніліся. Аднак, паводле словаў Валянціны Навіцкай, работы падыйшлі да другога этапу капітальнага рамонту з мадэрнізацыяй. У ліпені быў падпісалі дагавор з інстытутам "Віцебсксельбудпраект" аб унясенні зменненняў і дапаўненняў па аб'екце ДУК "Шумілінскі раённы цэнтр культуры". Зараз праект праходзіць экспертызу, у ім запланавана мадэрнізацыя ўваходнай групы, рамонт фае, глядзельнай залы, замена светлавога і гукаўзмацняльнага абсталявання, сцэнічных механізмаў, куліс, а таксама добраўпарадкаванне тэрыторыі.

Прынамсі, сёлета на рамонт Цэнтра культуры было выдаткавана 200 тысяч рублёў. Гэта пры ўсім тым, што ў 2021 годзе ў Шуміліне заяўлены "Дажынкі". Такім чынам, як бы там ні было, але шумілінскі Дом культуры да свята рэспубліканскага маштабу павінны будуць здаць у любым выпадку.

Ян Вайтовіч

СПОРТ

ЮНЫЯ ФУТБАЛІСТКІ ЎЗЯЛІ СЕРАБРО

Дзіцячая каманда «Шуміліна-Stars» – узяла срэбра рэспубліканскага турніру па футболе «Скураны мяч».

Лепшыя каманды з усіх абласцей Беларусі на працягу чатырох дзён у трох узроставых групах у хлопчыкаў і адной у дзяўчынак вялі ўпартую барацьбу на палях комплексу футбольнага клуба "Мінск".

У спаборніцтвах сярод дзяўчат 2008-2010 гадоў нараджэння ганар Віцебшчыны абаранялі футбалісткі з Шумілінскага раёна.

У дзяўчынак (2008-2010 гадоў нараджэння) перамагла каманда "Іскрынкі" (Маскоўскі раён Брэста), "Шуміліна-Stars" (Шумілінскі раён) заняла другое месца. Замкнулі тройку лідэраў юныя спартсменкі з "Дняпра" (Брагінскі раён).

Нашы шумілінскія зямлячкі ўпэўнена выйгравалі ў такіх каманд, як "Алімпія" (Мінск), "Надзея" (Гродзенская вобласць) і "Тарпеда" (Магілёў), а ў фінале саступілі брэсцкай камандзе. Трэніруе шумілінскую каманду Уладзімір Кучко, якому дапамагае Уладзіслаў Траццякоў.

Па выніках спаборніцтваў лепшым галкіперам турніру прызналі Марыю Несцераву.

Варта адзначыць, што футбалісткі "Шуміліна STARS" свае гульні праводзілі пры добрай падтрымцы балельшчыкаў. За сваіх дачок балець прыехалі ў Мінск бацькі з Шуміліна.

Акрамя ўдзелу ў спаборніцтвах, дзяўчаты паглядзелі матч КХЛ паміж "Дынама-Мінск" і "Нафтахімік" на "Дынама-Арэне", а таксама наведалі адкрытую трэніроўку нацыянальнай зборнай Беларусі па футболе.

Паводле памочніка старшыні Прэзідэнцкага спартыўнага клуба Паўла Ягорава, з кожным годам арганізатары імкнуцца ўдасканальваць турнір. "Усе дзеці без выключэння парадавалі нас, бацькоў, трэнераў. Яны правялі вялікую працу, каб патрапіць у фінал рэспубліканскіх спаборніцтваў, палюбілі спорт. Натуральна, футбольныя спецыялісты кагосьці да сябе ўвагу. Гэта асабліва актуальна ў дзяўчынак. Турнір з'яўляецца самым масавым спартовым спаборніцтвам для падрастаючага пакалення. "Скураны мяч" упершыню быў праведзены ў 1964 годзе, пераможцам ўсесаюзнага фіналу стала мінская каманда "Чайка". Пасля распаду Савецкага Саюза спаборніцтвы юных футбалістаў у Беларусі былі адроджаны ў 1997 годзе. У іх могуць прымаць удзел толькі тыя хлопцы, якія не займаюцца ў спецыялізаваных футбольных школах і акадэміях.

У гэтым годзе ўдзел у спаборніцтвах прынялі амаль 33 тыс. дзяцей больш як з 2,5 тыс. каманд Беларусі.

Алесь Прыбярэжны

«ЛЕСАРУБ-2019»

ТУРНІР ЛЕСАРУБАЎ ПРАЙШОЎ У ОБАЛІ

Прафесійнае майстэрства паказалі лепшыя 19 каманд Віцебшчыны. Неафіцыйна ў турніры прыняла ўдзел таксама юніёрская зборная Міністэрства лясной гаспадаркі. Перамагла каманда Бягомльскага лясгаса.

Арэнай яго правядзення стала пляцоўка Обальскага сярэдняй школы, і толькі адзін з этапаў прадугледжваў выезд непасрэдна ў лясныя ўгоддзі. А ўсяго іх было пяць: валка драўніны, замена ланцугу ля бензапілы на час, дакладнасць распілоўкі, распілоўка камбінаваным рэзам, абрэзка сукоў, эстафета.

Пераможцы выявіліся ў напружанай барацьбе. Лепшыя ў асабістым заліку – вальшчыкі Аляксандр Смеховскій з Глыбокага і Аляксандр Юкович з Бягомля Докшыцкага раёна.

Першымі ў камандным заліку сталі прадстаўнікі Бягомльскага лясгаса, якія ўжо не раз займалі вышэйшую прыступку п'едэстала на падобных спаборніцтвах. Другое і трэцяе месцы - адпаведна за Расонскім і Глыбоцкім майстрамі.

Гэта мужчынскае рамяство ўжо даўно ператварылася ў адзін з прыкладных відаў спорту, са сваімі нарматывамі і строгімі правіламі. Такія спаборніцтвы праводзяцца па ўсім свеце, ёсць міжнародны чэмпіянат, дзе выяўляюцца лепшыя майстры планеты. Другі год тытул наймацнейшых у Еўропе ўтрымлівае зборная Міністэрства лясной гаспадаркі нашай краіны. Што тычыцца лідэраў абласнога першынства, то ў іх ёсць усе шанцы пазмагацца за месца ў славутай камандзе зорак.

vitvesti

Пераклад з расейскай рэдактара

ВАЛАНЦЁРСКІ РУХ

ГРАНТ ДЛЯ "ЭКАБУМА"

Упершыню ў Шуміліне, дзякуючы экалагічнай грамадскай арганізацыі «ЭкоБуму» двор дома 75 па вуліцы Юбілейнай атрымаў грант на 10 тысяч долараў.

Актывісты экалагічнага руху паспяхова працуюць па ўстойліваму развіццю шумілінскага рэгіёна. Так, перадусім «ЭкаБум» паўдзельнічала ў конкурсе міні-праектаў «Тандэм – v». Менавіта дадзены праект рэалізуецца Еўрапейскай Асацыяцыяй мясцовай дэмакратыі – ALDA з удзелам асветніцкага грамадскага аб'яднання «Фонд імя Льва Сапегі», які павінен садзейнічаць развіццю мясцовых супольнасцяў. Мясцовыя супольнасці ў сваю чаргу спрыяюць узаемадзеянню з органамі ўлады праз аказанне тэхнічнай і фінансавай падтрымкі.

Паводле лідара «ЭкаБума» Ірыны Кулікавай, актывісты правялі грамадскі сход жыхароў дамоў, куды былі запрошаны прадстаўнікі райвыканкама і камунальных службаў. На сходзе грамада абмяркоўвала, як зрабіць шумілінскія двары больш камфортнымі і прывабнымі. У выніку было прынята рашэнне аб наспелых патрэбах добраўпарадкавання. Затым запланавалі ўсталяванне дзіцячай пляцоўкі, пашырэнне аўтастаянкі для аўтамабіляў, правядзенне работ па азеляненню і нямала іншых добрых спраў. Надалей для ўдзелу ў конкурсе афармілі і падалі праектную заяўку. Прычым на конкурсе патрэбна было атрымаць перамогу сярод такіх жа канкурэнтаў, якіх налічвалася больш як 60 удзельнікаў.

Неўзабаве конкурсная камісія вызначыла значнасць і актуальнасць праблемы двара, да таго ж прынялі да ўвагі актыўную грамадскую дзейнасць арганізацыі «ЭкаБум», як яскравы прыклад грамадзянскай свядомасці і сацыяльнай адказнасці.

У рэшце рэшт на рэалізацыю праекта было выдаткавана 10 тысяч долараў. Менавіта за гэтыя сродкі будуць набыты і ўстаноўлены дзіцячая пляцоўка, вулічныя трэнажоры, велагараж, антывандальны тэнісны стол, лаўкі і відэакамера. Работа над праектам будзе доўжыцца цэлы год.

Па даўняй традыцыі таксама будуць ладзіць святы двароў і спартыўныя спаборніцтвы. І гэта яшчэ не ўсё. Як стала вядома, акрамя праведзеных акцый, «ЭкаБум" на Шумілішчыне будзе ажыццяўляць праект па развіцці веласіпеднага руху.

Алесь Шумскі

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

ЯК САБАКА ДАПАМОГ РАСКРЫЦЬ ЗАБОЙСТВА

Як вядома, у чэрвені 61-гадовы мужчына ў стане алкагольнага ап'янення ў пакоі будынка фермы нанёс 52-гадоваму жывёлаводу некалькі ўдараў металічнай трубой, рукамі і нагамі, пасля чаго сышоў, паведамляў Следчы Камітэт.

А нямецкая аўчарка па мянушцы Ільда ўжо каля 4 гадоў дапамагае праваахоўнікам раскрываць злачынствы. Менавіта ёй удалося выйсці на след абвінавачанага.

Калі пацярпелы памёр, яго цела было знойдзена жывёлаводам калгаснай фермы зранку 18 чэрвеня.

На месцы здарэння ў ходзе агляду працаваў кінолаг са службовым сабакам, які ўзяў след ад цела і пайшоў па дарозе ў кірунку вёскі ад фермы, пасля чаго прывёў супрацоўнікаў да прыватнага дома.

Мужчына сваю віну прызнаў, раскаяўся. Згодна з матэрыяламі справы, матывам здзяйснення злачынства стала помста на глебе ранейшага канфлікту.

Сяржук Крупскі

ВЫБІЎ ШКЛО

У Шуміліне быў затрыманы 23-гадовы хуліган, які выбіў шкло ў складскіх памяшканнях.

Перадусім хлопца са збітымі да крыві рукамі выявілі спячым на адной з вуліц гарпасёлка. Растлумачыць паходжанне сваіх ран ён не мог. Неўзабаве высветлілася, што ў будынку недалёка ад месца адпачынку ён пашкодзіў шкло ў пяці вокнах. У дачыненні да маладога чалавека распачалі крымінальную справу.

Сяржук Крупскі

КРАДЗЁЖ ВЕЛАСІПЕДАЎ

5 крымінальных спраў па фактах крадзяжоў веласіпедаў заведзена на Шуміліншчыне ў гэтым годзе.

Нядаўна была заведзена крымінальная справу па факце крадзяжу. Паводле старшага следчага Віктара Казлоўскага, у міліцыю звярнулася жыхарка аграгарадка Кардон. Жанчына расказала праваахоўнікам, што з лесвічнай пляцоўкі шматкватэрнага дома знік яе веласіпед. На гэты раз зламыснікі доўга шукаць не давялося. Якое здзіўленне было ў пацярпелай, калі яна даведалася, што ім аказаўся сусед па пад'езду гэтага дома.

Як высветлілася, адзін мужчына ў пяць гадзін ранку і скраў чужы двухколавы транспарт. Неўзабаве ён яго яго разабраў на запасныя часткі. Дадумаўся частку дэталяў устанавіць на свой веласіпед, а рэшту схаваў у кватэры.

Між іншым, за здзяйсненне гэтага злачынства прадугледжана пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі да трох год.

Паводле начальніка раённага аддзела Следчага камітэта Віктара Шышковіча, крадзеж веласіпедаў на Шумілінщчыне – адно з самых распаўсюджаных злачынстваў. Але на жаль, прафілактычныя гутаркі на людзей слаба дзейнічаюць. Уладальнікі веласіпедаў павінны самі паклапаціцца аб захаванасці свайго двухколавага транспарта.

Варта дадаць, што веласіпедныя крадзяжы вельмі добра раскрываюцца па «гарачых» слядах. Аднак зноў такі, многія пацярпелыя не вельмі спяшаюцца пасля знікнення велатранспарту звяртацца ў міліцыю.

Там болей, што зламыснікі ўжо паспяваюць хутка разабраць скрадзены веласіпед, і прадаць яго па частках. І хаця праваахоўныя органы рэагуюць аператыўна, знаходзяць скрадзеныя веласіпеды, аднак колькасць крадзяжоў па-ранейшаму ніяк не змяншаецца. Бо самі гаспадары спакушаюць зламыснікаў, калі пакідаюць свайго двухколавага сябра без нагляду і непрышпіленымі.

Дастаткова прайсці па райцэнтру каля бойкіх месцаў, магазінаў, дзе можна ўбачыць пакінутыя веласіпеды без ахоўных сродкаў.

Сяржук Крупскі

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

БЕЛАРУСЬ І РАСІЯ

У ПОШУКАХ ЛЕПШАЙ ДОЛІ

Маленькая пухнатая жывёлінка пясец, як вядома, заўсёды падбіраецца незаўважна, прычым з таго боку, з якога яго менш за ўсё чакаеш.

У якасці прыкладу прапаную звярнуцца да праекту стварэння хуткаснай чыгуначнай магістралі паміж Мінскам і Масквой. Пасол Расіі ў Беларусі Дзмітрый Мезенцаў лічыць праект перспектыўным і ўпэўнены, што пошук інвестараў будзе паспяховым. Паводле словаў пасла, рэалізацыя праекта павысіць рухомасць працоўных рэсурсаў і адкрые новыя магчымасці для гуманітарнага ўзаемадзеяння ўнутры Саюзнай дзяржавы.

Што, акрамя плюсаў, можа несці ў сабе гуманітарнае ўзаемадзеянне? Цікавае пытанне, але адназначнага адказу на яго гісторыя не дала, бо віды гуманітарнага ўзаемадзеяння бясконца разнастайныя. Адна з крайнасцяў адлюстраваная на карціне мастака Васіля Сурыкава «Заваяванне Сібіры Ермаком». Паводле аналагічнай схемы развіваліся падзеі на амерыканскім кантыненце пасля таго, як еўрапейцы здолелі істотна «павысіць рухомасць працоўных рэсурсаў» пры дапамозе найноўшых дасягненняў у галіне караблебудавання.

Заявіць, што хуткасная чыгунка прывядзе да аналагічнага выніку, і горад-герой Мінск апануюць перасяленцы з горада-героя Масквы, я б не наважыўся. Хутчэй, мы станем сведкамі ўзмацнення міграцыі ў адваротным кірунку. Працэс гэты ідзе досыць актыўна, нягледзячы на стандартную хуткасць руху цягнікоў.

Беларусь сёння з'яўляецца не толькі донарам стабільнасці для сваіх неспакойных суседзяў, але і донарам працоўнай сілы для іх жа. Чым можна патлумачыць гэты кур'ёз? Не выключана, што першы від донарства існуе выключна ў галовах архітэктараў «беларускай мадэлі». Як казала мая першая жонка, «сам прыдумаў, сам і на памяць вывучыў». Суб'ектамі ж другога віду з'яўляюцца не архітэктары, а будаўнікі. Рашэнні пра пераезд яны прымаюць «ідучы ад жыцця», а не ад пажаданняў ідэолагаў.

Але калі Расія для Беларусі служыць рэцыпіентам працоўнай сілы, то для Еўропы — яна такі ж самы донар. У гэтай сувязі прывяду цытату, запазычаную з расійскай «Незалежнай газеты»: «Германія рыхтуецца абвясціць бязвізавы рэжым для ўсіх грамадзян РФ, маладзейшых за 25 гадоў. Гэты смелы крок стане працягам агульнай палітыкі Берліна на развіццё краіны за кошт замежнай працоўнай сілы. Ужо сёння ў Германіі можна атрымаць паўгадавую візу для пошуку працы ў гэтай краіне. <...> Мяркуючы па апытанням, ужо цяпер пакінуць Расію гатовыя каля 40% моладзі. Прадстаўнікі расійскіх ВНУ і працадаўцы шакаваныя планамі нямецкіх уладаў наконт расійскай моладзі»…

Не выключэнне, а правіла

Згодна з лютаўскім апытаннем Левада-цэнтра, выехаць за мяжу на пастаяннае месца жыхарства не супраць больш за 40% расіян ва ўзросце ад 18 да 24 гадоў. Гэта ў два разы вышэй за паказчык па выбарцы ў цэлым.

У Беларусі — свае паказчыкі. У апошні раз пытанне наконт жадання пераехаць у іншую краіну на пастаяннае месца жыхарства НІСЭПД задаваў у сакавіку 2016 года. Колькасць тых, хто задэклараваў сваё жаданне пераехаць, не адрознівалася ад значэнняў папярэдніх гадоў і склала 41% супраць 50% тых, хто не жадае пераязджаць (29% ва ўзросце 18–29 гадоў супраць 77% старэйшых за 60 гадоў).

30 чэрвеня 2018 года на Рэспубліканскім балі выпускнікоў устаноў вышэйшай адукацыі афіцыйны погляд на праблему выказаў адзіны палітык: «Камфортныя стартавыя ўмовы для вас створаны. Пагадзіцеся, для спецыялістаў, якія яшчэ не праявілі сябе ў прафесіі, атрымаць першае гарантаванае працоўнае месца — гэта высокі давер. Вы гэта не разумееце і не зразумееце (яно цяжка разумеецца, калі яно ёсць). Калі яго няма — паглядзіце на сваіх замежных аднагодкаў — тады вы зразумееце, што такое першае працоўнае месца, і колькі маладых людзей яго сабе не могуць знайсці хоць бы за грошы, але каб быць карыснымі грамадству. Гэтая гарантыя азначае, што дзяржава дае вам першую рэкамендацыю. Усё астатняе залежыць толькі ад вас».

Вось так бачыцца праблема працаўладкавання маладых спецыялістаў на Захадзе і ў Беларусі з вокнаў Палаца Незалежнасці. Калі меркаваць па цытаце, шыбы ў гэтых вокнах выраблены з адмысловага шкла, якое выконвае ролю інфармацыйнага фільтра. Пра Беларусь яны прапускаюць толькі станоўчую інфармацыю, а пра краіны Захаду — толькі негатыўную.

Для палітыка, што засядзеўся на вышэйшай дзяржаўнай пасадзе больш за два тэрміны, жыццё ў прыдуманым свеце, дзе няма супярэчнасцяў, становіцца не выключэннем, а правілам. Чым гэта можа скончыцца, кожны ахвочы можа паглядзець, калі набярэ ў пошукавіку: «апошні выступ Чаўшэску». Быў такі выбітны сын румынскага народа. Больш за тры дзесяцігоддзі ўзначальваў ён Румынскую камуністычную партыю. Але маленькая пухнатая жывёлінка зноў падкралася нечакана, прычым з таго боку, з якога выбітны сын і яго верныя паплечнікі па партыі менш за ўсё чакалі.

Як быццам нічога не адбылося

Паводле англійскага гісторыка Арнольда Тойнбі, дынаміка цывілізацыі (яе ўзнікненне, рост, «надлом», заняпад і раскладанне) вызначаецца «законам выкліку і адказу». Адказнасць ж за фарміраванне адэкватнага адказу заўсёды ляжыць на «творчай

(працяг на стр. 3)

УЛАДАР

ЛУКАШЕНКО НЕ ЗНАЕТ, ЧТО ДЕЛАТЬ…?

Но подчиненные на совещании старательно стенографируют заклинания, будто всем ясно, как выкручиваться... Совещание, которое провел сегодня Александр Лукашенко, выглядит загадочным. Широкую публику пресс-служба президента накормила лишь крохами банальной информации. Между тем речь шла о ключевых вопросах — экономическом развитии и интеграции с Россией.

«Я не единожды говорил, что этот и следующий — это годы особые — парламентских и президентских выборов. Мы сдаем экзамен. Поэтому везде мы должны подтянуться как следует», — сказал Лукашенко подчиненным.

Подтекст выражения «сдать экзамен» номенклатура понимает четко: нам всем желательно сохранить свои кресла.

Перекос с зарплатами

Если вдуматься, то логика странная: экономика должна заработать лучше, потому что впереди — выборы. Вообще-то у экономики — свои циклы, но ее в Беларуси традиционно подгибают под политические задачи, электоральные кампании.

Вот сейчас пошла накачка зарплат. Они, как отмечают экономисты, растут быстрее, чем производительность труда.

Что бывает потом, мы хорошо знаем по опыту 2010–2011 годов. Тогда к президентским выборам дали «всем по 500» (в долларовом эквиваленте), но через считаные месяцы рубль катастрофически обвалился, а инфляция по итогам послевыборного года составила 109%.

Теперь, учитывая горький опыт, правительство и Национальный банк такого обвала, вероятно, не допустят, но перекос так или иначе аукнется. И уж, конечно, вряд ли кто осмелится перечить президенту, который постоянно нажимает, чтобы заработки росли.

У экономики нет дыхалки

Между тем оснований, чтобы заметно поднимать доходы населения, нет. И не будет. Независимые эксперты с самого начала твердили, что планка в 4% роста ВВП на этот год нереальна. Теперь это вынуждены признавать и чиновники.

За семь месяцев экономика выросла только на 1,3%, годовой показатель, по прогнозу Исследовательского центра ИПМ, составит и вовсе 0,9%. Итоги пятилетки тоже окажутся провальными.

Более того, в перспективе эксперты предрекают столь же жалкие, черепашьи темпы, а то и рецессию. Внутренняя причина элементарна: экономика не реформирована. Она исчерпала ресурс восстановительного роста после кризиса, а на большее нет дыхалки.

«Беларусь — как семья, которая тратит больше, чем зарабатывает. Почему это происходит? Потому что половина семьи работает непродуктивно — мы говорим в данном случае о госпредприятиях», — так образно обрисовывает проблему глава представительства Всемирного банка в Беларуси Алекс Кремер….

Министры стенографируют заклинания

Однако и подписание, и тем более выполнение этой дорожной карты еще вилами по воде писано. В свое время Беларусь подписала программу с МВФ, чтобы получить кредит в 3,5 млрд долларов, но ряд пунктов не выполнила.

К тому же две электоральные кампании — это время, когда и без того консервативный руководитель государства менее всего склонен к экономическим пертурбациям. Да и после выборов вряд ли станет большим прогрессистом.

На сегодняшнем совещании глава государства, если судить по официальным отчетам, предлагал решения сугубо в виде заклинаний. И никаких механизмов: за счет чего? Но подчиненные на совещании молча и лихорадочно строчат в блокнотах, как будто им все ясно.

В частности, признав огромную зависимость от российского рынка и углеводородного сырья, Лукашенко заявил, что «главнейшая основная задача — диверсифицировать рынки сбыта, не потеряв доходность при продаже нашей продукции. Да, мы движемся в этом направлении, но очень медленно».

Точнее сказать, дело вообще заглохло. На Россию по прежнему приходится львиная доля нашей внешней торговли, а вот экспорт в страны ЕС за январь — июль обвалился аж на 18,6%.

Легко сказать — диверсифицируйте! Но наш неконкурентный товар Европе (да уже и Африке) сто лет не нужен. Не заставишь же его покупать под прицелом «Полонезов».

Нет, вообще-то бензин и солярку с руками отрывают. Но здесь подсуропила братская, как снова назвал ее сегодня Лукашенко, страна вливанием грязной нефти в жилы «Дружбы»…

…Но время не ждет. Ведь Москва, по сути, поставила условие: пока не подпишем бумаги по углубленной интеграции, не ждите благоприятного решения вопросов о цене газа, компенсации за налоговый маневр, кредитах.

Поэтому Минск, вероятно, еще немного поторгуется, попробует кое от чего отбояриться, а остальное подпишет в надежде, что самые неудобные пункты снова удастся замурыжить. Как это было блестяще проделано после подписания большого интеграционного договора с приложенной к нему дорожной картой в 1999 году.

Но Москва ведь тоже помнит те фокусы и наверняка будет дожимать по всем пунктам.

(скарочана)

Александр Класковский

https://naviny.by

БЕЛАРУСЬ І РАСІЯ

(пачатак на стар. №3)

меншасці».

Аднак аўтаномнасць меншасці адносная. Далёка адарвацца ад сваіх сацыяльных каранёў яна не можа. У статычных, прымітыўных грамадствах здольнасць меншасці да творчасці абмежаваная. У такіх грамадствах кіруе звычай. Таму пры рэзкіх зменах умоваў жыцця, якія Тойнбі называе «выклікам», грамадства не можа перабудавацца і змяніць свой лад жыцця. Яно працягвае дзейнічаць так, як быццам «выкліку» няма, як быццам нічога не адбылося.

Ілюстрацыяй да базавых палажэнняў класіка цывілізацыйнага аналізу можа служыць Рэспубліка Беларусь. 1994 год мог бы стаць для яе пераломным, але не стаў, бо сярод 10-мільённага насельніцтва не ўдалося сабраць крытычную масу творчых людзей, здольных зразумець выклік і даць на яго адэкватны адказ. Але нават калі б такі адказ быў дадзены, ён не знайшоў бы большасці, што гатовая яго прыняць.

«Сучасны крызіс у Беларусі, — тлумачыць доктар філасофскіх навук Леў Крыштаповіч, — гэта не крызіс беларускага шляху, а крызіс, абумоўлены разбурэннем СССР і, як следства, дэзінтэграцыяй постсавецкай прасторы».

Быццам бы пэўная логіка ў гэтым ёсць. Але чаму разбурыўся «Саюз непарушны рэспублік свабодных»? Адказу на гэта пытанне філасаф не дае, што не перашкаджае яму звязваць будучыню Беларусі з яго аднаўленнем.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы Час"

ГУЧНАЯ СПРАВА

МАНАЛОГ БАЦЬКІ ЗАБІТАГА ВУЧНЯ

Самая гучная справа года ў Беларусі — забойства настаўніцы Марыны Пархімовіч і вучня Сашы Раманава, якое адбылося 11 лютага ў Стоўбцах. Забойца, школьнік Вадзім Мілашэўскі, прысуджаны да 13 гадоў зняволення. Суд зрабілі закрытым, грамадства не пачула і не даведалася, чым кіраваўся злачынца.

Сяргей Раманаў, бацька забітага Сашы, хадзіў на паседжанні, каб зразумець, чаму адбылася трагедыя. «За што ты забіў майго сына?» — гэтае пытанне ён задаў Вадзіму Мілашэўскаму, але так і не атрымаў адказу.

Ён дазволіў «Нашай Ніве» апублікаваць свой вялікі маналог. Тыя ж словы Сяргей Раманаў прамаўляў у судзе, гледзячы ў вочы забойцы свайго сына.

«У мяне была шчаслівая сям'я, быў цудоўны сын...

Мы з жонкай заўсёды стараліся правільна выхоўваць сваіх дзяцей. Заўсёды прыслухоўваліся да іх меркавання. Ніколі не прымалі чыйсьці бок, не разабраўшыся. Да дзяцей нельга звяртацца па метадзе «я начальнік, ты дурань». Дзяцей нельга біць і абражаць.

Дзеці, асабліва ў падлеткавым узросце, лічаць сябе асобамі. Дый гэта ўжо асобы.

Калі з імі не паводзіць сябе так, то спачатку яны перастаюць адкрыта размаўляць з вамі, потым ігнаруюць вашыя парады. А потым і зусім перастаюць паважаць вас. З дзецьмі трэба размаўляць на роўных і не павышаючы голас. Можа, таму ў мяне з сынам былі даверлівыя адносіны. Мы маглі размаўляць з ім на любыя тэмы. Ён вельмі любіў чытаць кнігі і, як я разумею, чытаў правільныя кнігі. Спачатку я яго вучыў таму, што сам ведаў. А потым ён вучыў мяне таму, што прачытаў у сваіх кнігах і даведаўся ў школе. Я з задавальненнем слухаў яго, а ён, адчуваючы гэта, з яшчэ большым задавальненнем распавядаў. Вось так мы жылі шчаслівай сям'ёй, будавалі планы.

І нішто не прадвяшчала бяды. А далей вы ўсё ведаеце, што адбылося. Яго больш няма. Яго забіў той, хто казаў, што сумна жыў, на 30%...

Мой сын хацеў жыць... І вучыцца, паступіць ва ўніверсітэт, як усе дзеці ў яго класе. Мой сын памёр у мяне на руках, я паспеў прыехаць да таго, як спынілася яго сэрца. І ўсе выйшлі, і засталіся мы ўдвух, я і мае дзіця. Тут, у зале суда, я перажыў гэта яшчэ дваццаць разоў.

Тут жа сядзеў той, хто гэта зрабіў. Ён жыва разглядаў сваіх былых аднакласнікаў. Часам пазяхаў, часам нават усміхаўся. У адказ яму ўсміхалася яго маці, усім сваім выглядам паказваючы, як яна любіць свайго сына. Такая прырода. Сляпая матчына любоў, якая часам калечыць.

А павінна быць і жаночая мудрасць, але ж няма. Мы па кішэнях не лазім і партфелі не правяраем, у нас так не прынята. Затое прынята, не ведаючы людзей, ацэньваць іх па «хадзе, па чорным шаліку, нацягнутым на твар, па высока задзёртым носе».

Цынізм? Вось і яе нашчадка, кажуць, падбешвала хада майго сына. Як кажуць, яблык ад яблыні. Тут яшчэ шмат можна казаць і пра тое, што калі да 30% ацэнкі свайго жыцця дадаць яшчэ 40% з бутэлькі, то жыццё грае іншымі фарбамі. Ды і настаўнікі з бацькамі не заўважаюць, можна і далей так працягваць. А калі і гэта перастае прыносіць задавальненне, то можна і ножык купіць. Тым больш, што ў Стоўбцах яго могуць прадаць любой малалетцы.

У адным партфелі: нож, петарды, малаток, цыгарэты, а часам і гарэлка... У іншым: кніга, яблык і дзве бутэлькі з вадой. У чым прычына такога адрознення? Бедная і багатая сям'я, як пішуць журналісты? Што за лухта? Мільёны бедных сем'яў выхоўваюць выдатных дзяцей.

Прычына ў адным! Прычына ў нізкамаральнасці сем'яў, безкантрольнасці дзяцей, у абыякавасці ў школе. Нават цяпер многіх хвалюе, чаму я не запатрабаваў кампенсацыю. Штосьці тут не чыста, мауляў. Я не магу ацаніць жыццё свайго дзіцяці ніякімі грашыма. А людзей толькі грошы цікавяць.

І вось у такім грамадстве мы жывем, у такія школы і калектывы ходзяць нашы дзеці. Дзяржаве шкада грошай на ахову дзяцей. Ды і на зарплату настаўнікаў, калі там практычна адсутнічаюць мужчыны педагогі.

Я лаўлю сябе на думцы, што ў канцы працэсу ў мяне яшчэ больш пытанняў. І яшчэ менш адказаў.

Чаму? Чаму мой сын ніколі не скончыць школу, не паступіць ва ўніверсітэт, не ўладкуецца на працу, не сустрэне дзяўчыну, не створыць сям'ю? Ніколі не ўбачыць сваіх дзяцей, а я не ўбачу сваіх унукаў?

За што ты забіў майго сына? Чым ён цябе раздражняў? Тым, што адрозніваўся ад іншых і хадзіў з высока паднятай галавой? Ты не адказваеш, таму што ты баязлівы і табе стала сябе шкада. Мяне не задавольваць адказы «я не памятаю», «я не хацеў» і «я не ведаю, чаму так атрымалася».

Я ніколі не змагу табе даравацьь.
Ні табе, ні тваім бацькам.
І ты адкажаш, адкажаш за ўсё..."

Улад Швядовіч
"Наша Ніва"

САМАГУБСТВА НАСТАЎНІКА

"НАСТАЎНІК ЖЫВЕ Ў ІНТЭРНАЦЕ, ЯК БЕЖАНЕЦ З ВАЮЮЧЫХ КРАІН"

Я не бачыў яго і не чуў пра яго. І калі б не ягоная трагічная смерць, пэўна, ніколі не даведаўся б, што ў Вілейцы быў такі настаўнік — Арцём Харашэй. Піша Анатоль Сідарэвіч, ідэолаг беларускай сацыял-дэмакратыі, перад навучальным годам у «Нашай Ніве»

З усіх каментароў, прысвечаных гэтай падзеі, якія я прачытаў на сайце «Нашай Нівы», вылучу адзін: «Вы можаце ўявіць у ЕС ці Канадзе, што настаўнік жыве ў інтэрнаце, як бежанец з ваюючых краін? Зарплаты настаўніка не хапае нават на арэнду жылля...».

Цяпер задам пытанне тым, хто чытаў трылогію Аляксея Талстога «Блуканне па пакутах». Колькі пакояў было ў кватэры маладога пiцерскага інжынера Івана Іванавіча Цялегіна?

Гэтае пытанне я любіў задаваць інжынерам і тэхнікам славутага колісь «Інтэграла», якія, нібы студэнты, туліліся ў невялікіх пакоях па чатыры і нават пяць чалавек у «абшчазе» на вуліцы Казінца.

А яшчэ я любіў задаваць такое пытанне: што купіў на свой першы заробак сормаўскі рабочы Павел Уласаў з аповесці Максіма Горкага «Маці»? І ці можа нешта такое і ў такой колькасці купіць на свой заробак савецкі інжынер, настаўнік, лекар?

«Буржуазія пазбавіла свяшчэннага арэолу ўсе роды дзейнасці, якія да гэтага часу лічыліся ганаровымі і на якія глядзелі з багавейлівым трымценнем. Лекара, юрыста, святара, паэта, чалавека навукі яна ператварыла ў сваіх платных наёмных работнікаў».

Чытаючы ў малады гады гэтыя словы, я міжволі экстрапаляваў іх на савецкую рэчаіснасць. Маркс і Энгельс і падумаць не маглі, што ў Расіі, прыкрываючыся іх імёнамі, да ўлады прыйдуць людзі, якія будуць працаваць не на ўзвышэнне, а на паніжэнне чалавека, што ў буржуазных Канадзе і Штатах, у Нямеччыне і Францыі будзе больш сацыялізму, чым у «першай краіне пераможнага сацыялізму». Лекар і юрыст, інжынер і настаўнік там не туляцца ў «абшчагах», не жывуць у вясковых хатах, дзе ні водаправоду, ні гарачай вады, ні каналізацыі. Там мігрантаў з Азіі і Афрыкі ў такіх умовах трымаць нельга.

А яшчэ я любіў цытаваць Леніна: «Народны настаўнік павінен быць у нас пастаўлены на такую вышыню, на якой ён ніколі не стаяў і не можа стаяць у буржуазным грамадстве... Да такога стану спраў мы павінны ісці сістэматычнай, няўхільнай, настойлівай працай і над яго духоўным уздымам, і над яго ўсебаковай падрыхтоўкай да яго сапраўды высокага звання і галоўнае, галоўнае і галоўнае — над уздымам яго матэрыяльнага становішча».

Вось пра гэтае «галоўнае, галоўнае і галоўнае» ўвесь час забывалі і забываюць тыя, хто называлі і, пэўна, як міністр Карпенка, яшчэ называюць сябе камуністамі-ленінцамі.

Настаўнік царскай гімназіі мог сабе дазволіць паездку ў Берлін ці Парыж. І нават народны настаўнік (настаўнік пачатковай школы) Андрэй Лабановіч у царскі час жыў непараўнальна лепш за многіх калег у суверэннай і «еўрапейскай» Беларусі: у яго было гарантаванае жыллё пры школе, а старожка бабка Мар'я за ім прыбірала, яму гатавала і, пэўна ж, мыла кашулі ды споднікі.

Звычайна ў рацыянальна пабудаванай сістэме дзейнічае такое правіла: я даю табе ўсё для твайго бязбеднага існавання, але патрабую ад цябе працы. У бальшавіцкай і постбальшавіцкай сістэме «еўрапейскай» Беларусі ўсё наадварот: я патрабую ад цябе працы, але не гарантую табе бязбеднага існавання. Не гарантаваўшы табе бязбеднага існавання, я патрабую ад цябе... Лепш не пералічваць, што цяпер патрабуюць ад настаўніка ды выкладчыка тэхнікума ці ВНУ.

Калі кажуць, што ў настаўніцкай прафесіі нізкі прэстыж, дык праблема не зводзіцца адно да матэрыяльнага становішча, пра якое пісаў Ленін. Праблема ў тым, што настаўнік бездапаможны перад сістэмай. Ён не можа паставіць вучню ацэнку, якая б адпавядала сапраўднаму ўзроўню яго ведаў, ён не можа даць яму заданне на лета, пакінуць на другі год... Ужо і студэнтаў у нас нельга пакідаць з «хвастамі» ды выключаць з ВНУ. Дармо, што яны не ходзяць на лекцыі і практычныя заняткі, не чытаюць у неаўдыторны час. Педагог бездапаможны перад няздарамі, гультаямі і нахабамі ды перад іх бацькамі. Мусячы выводзіць патрэбныя начальству балы, забяспечваючы патрэбныя начальству паказчыкі, педагог становіцца хлусам і пасмешышчам у вачах нязадараў, гультаёў і нахабаў ды іх бацькоў. І ў пасмешышча, у вартага жалю чалавечка ён ператвараецца, калі змушаны хадзіць па дамах і кватэрах, выслухоўваць лаянку не заўсёды цвярозых бацькоў, складаць усякія паперкі.

Я не хацеў бы ўлазіць у палітыку, хацеў бы ўсё звесці да сацыяльных і маральных праблем. Але... Дакладна ведаю, што ў савецкі час настаўнікаў не любілі за прапаганду атэізму, асабліва тых двурушнікаў, хто таемна хрысціў дзяцей і нават не абыходзіўся без фарбаваных яек на Пасху. Не любілі за хлусню пра «самы перадавы на свеце лад», пра «самае шчаслівае жыццё», пра «самую перадавую навуку» і да г. д. Цяпер прапагандаваць атэізм ад педагогаў не патрабуюць, але многія з іх мусяць крывадушнічаць, хлусіць і апавядаць сваім вучням пра «беларускую мадэль», «сацыяльна арыентаваную дзяржаву», пра «мудрую палітыку»... не, не КПСС, а «ўсенароднавыбранага». А яшчэ мусяць сядзець у выбарчых камісіях і таксама крывадушнічаць і хлусіць. Але дэпалітызацыяй навучальных устаноў у нас і не пахне. Амаль усё як пры КПСС.

...Шкада, што Бацькаўшчыну, уцякаючы ад гэтай «мадэлі», тысячамі пакідаюць маладыя людзі.

Шкада, што некаторыя маладыя развітваюцца з гэтым няўтульным светам.

Мяккім пухам Табе зямля, Арцёме.

Анатоль Сідарэвіч
https://nn.by/?c=ar&i=236336

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 15.09.2019 у 17.50
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.